

N:o 38.

Ank. till Riksd. kansli den 14 mars 1905, kl. 2.30 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående beredande af lånemedel för fortsatt utveckling af statens telefonväsende i afseende å lokala telefontät med förbindelseledningar.

(R. A.)

I proposition (n:o 5) af den 31 december 1904 har Kungl. Maj:t, under återopande af propositionen bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att bemyndiga riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende i afseende å lokala telefontät med förbindelseledningar ett lånebelopp för år 1905 af 2,000,000 kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kungl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakades riksgäldskontoret, inom tjugu år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel därtill lämnade tillgång, dock så, att dylika afbetalningar borde en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas.

Till återopade statsrådsprotokollet har föredragande departementschefen anført följande.

»Uti underdånig skrifvelse den 18 november 1904 har telegrafstyrel-

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 4 Saml. 1 Afd. 26 Häft. (N:o 38).

sen gjort framställning om anvisande af ytterligare lånemedel för fortsatt utveckling af statens telefonväsende.

Innan jag närmare redogör för innehållet i telegrafstyrelsens nämnda skrifvelse, anser jag mig böra erinra, att Eders Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 20 maj 1904 på framställning af telegrafstyrelsen bemyndigat styrelsen att lyfta, bland annat, det af 1904 års Riksdag för enahanda ändamål anvisade lånebeloppet af 1,775,000 kronor att under de af Riksdagen fastställda villkor af telegrafstyrelsen förräntas och återgäldas; i sammanhang hvarmed Eders Kungl. Maj:t godkändt till utförande samtliga de anläggningar, hvilka angifvits i Eders Kungl. Maj:ts proposition om ifrågavarande lånebelopp och för hvilkas utförande detta var afsedt.

Uti sin förevarande underdåniga skrifvelse har telegrafstyrelsen till en början anmält, att större delen af förberörda anläggningar hade under innevarande år fullbordats och återstoden vore afsedd att under den närmaste framtiden komma till utförande. På samma sätt som under de närmast föregående åren hade sålunda äfven under innevarande år utvecklingen af statens telefonväsende skett genom anordnande af telefonnät å sådana orter, där dylika förut icke funnits, genom anläggning af nya förbindelseledningar samt genom utvidgning af statens förut varande lokalnät.

Utvecklingens gång under innevarande och närmast förflutna år framginge af följande uppgifter.

År	Telefonledningarnas längd i kilometer	Antal apparater
1900	110,986	51,998
1901	117,037	56,185
1902	129,599	61,400
1903	139,255	67,740
1904	omkr. 150,000	omkr. 74,000

Vidare har telegrafstyrelsen anfört följande.

I likhet med hvad alltjämt under de senare åren varit fallet, hade äfven under innevarande år många framställningar om rikstelefonnätets utsträckande medelst anläggning af nya växelstationer jämte förbindelseledningar inkommit till telegrafstyrelsen, och i åtskilliga fall vore förberedande aftal härom redan träffade. För att tillmötesgå utvecklingens behof hade telegrafstyrelsen intill utgången af år 1902 haft till sitt förfogande — förutom de för längre interurbanledningar anvisade anslagsmedel — icke blott de af Riksdagen anvisade lånemedlen, utan äfven

de betydliga öfverskotten å telefonverksamheten. Sedan genom nådiga brevet den 6 juni 1902 förordnats, att det vid verkställdt bokslut befintliga öfverskott af telegrafverkets medel skulle till statskontoret inlevereras, vore telegrafstyrelsen för anordnande af telefonförbindelser till de i förutvarande nät nytillkommande abonnenter, med det häraf påkallade utbytet af luftledningarna inom de större lokalnäten mot jord- eller luftkablar och för tillmötesgående af anspråken på inrättande af nya växelstationer och dessas förbindande med de äldre näten, numera hänvisad uteslutande till lånemedel.

Till hvilka belopp de för telefonväsendets utveckling disponibla låne- och öfverskottsmedel för de senaste tio åren uppgått — då däri icke inberäknades de särskilda lån om respektive 700,000 och 1,020,000 kronor, som 1903 och 1904 års Riksdagar anvisat till fortsatt utvidgning af det interurbana telefonnätet — framginge af följande tablå:

År	Lånemedel	Öfverskott	Summa
1895	750,000	605,524	1,355,524
1896	750,000	675,058	1,425,058
1897	1,000,000	712,010	1,712,010
1898	1,000,000	846,074	1,846,074
1899	1,000,000	1,027,259	2,027,259
1900	1,000,000	939,335	1,939,335
1901	1,000,000	1,114,755	2,114,755
1902	1,500,000	1,693,773	3,193,773
1903	1,500,000	—	1,500,000
1904	1,775,000	—	1,775,000

Såsom af denna tablå framginge, hade anläggningsarbetena under innevarande och närmast föregående år måst högst väsentligt inskränkas. Att detta utan alltför stora olägenheter kunnat ske, syntes i väsentlig mån bero på den stora mängd nyanläggningar, som utförts under de år, hvilka närmast föregått den nya statens genomförande. Vid uppgörande af arbetsplanen för år 1905 hade telegrafstyrelsen, oaktadt arbetena begränsats till de allra nödvändigaste, icke kunnat inskränka det för planens genomförande erforderliga lånebeloppet till det, som för innevarande år anvisats, utan såge sig telegrafstyrelsen nödsakad att för år 1905 beräkna behofvet af lånemedel för telefonanläggningar af nu ifrågasvarande slag till 2,000,000 kronor.

I nämnda summa inginge ett belopp af 73,970 kronor, afsedt att användas för sådana arbeten, hvilka icke redan nu kunde förutses, men

som under år 1905 ansåges komma att visa sig erforderliga och icke utan olägenhet kunna uppskjutas till ett efterföljande år. Erfarenheten hade nämligen gifvit vid handen, att på grund af opåräknad stor abonentökning vid vissa stationer nya växelbord då behöfde inrättas eller nya förbindelseledningar till närbelägna stationer borde anordnas, om anmälda nya abonnenter skulle kunna inkopplas och telefontrafiken på ett tillfredsställande sätt uppehållas.

Under årets lopp inkomme äfven från allmänheten framställningar om anordnande af nya växelstationer, hvilka anläggningar af brist på tillgängliga medel icke utan särskilda pekuniära uppoffringar af de blifvande abonnenterna kunde komma till utförande förrän under ett följande år. På grund af de olägenheter, som genom sådant uppskof med ifrågavarande anläggningars utförande kunde uppstå för de personer, som önskade erhålla rikstelefonförbindelser, hade telegrafstyrelsen ansett sig böra af de föreslagna lånemedlen för år 1905 reservera förberörda belopp till oförutsedda arbeten af förenämnda slag.

De anläggningar, för hvilka under nästkommande år lånemedel syntes böra anvisas, vore:

Anläggning af växelstationer i:

Långgås	{ afsedd att intagas såsom mellanstation å ledning gen Varberg—Tvååker—Falkenberg }	Kr.	1,800: —
Vinberg	med förbindelseledning till Falkenberg	»	1,750: —
Lönsboda	» » » Hässleholm	»	10,850: —
Östraby	» » » Hörby	»	1,850: —
Smedby	» » » Kalmar	»	4,250: —
Östra Ljungby och Örkelljunga	{ två förbindelseled- ningar }	{ Klippan— Örkelljunga }	» 12,600: —
Perstorp	» förbindelseledning » Klippan	»	2,600: —
Västra Torup	» » » Perstorp	»	1,650: —
Annelöf	» » » Landskrona	»	3,150: —
Löddeköpinge	» » » Malmö	»	3,750: —
Falsterbo	» » » »	»	4,150: —
Vemmerlöf	» » » Trelleborg	»	2,850: —
Onslunda	» » » Tomelilla	»	1,950: —
Grefvie	» » » Båstad	»	2,100: —
Unnaryd	» » » Lidhult	»	3,550: —
Stora Rör	» » » Borgholm	»	3,200: —

Transport Kr. 62,050: —

			Transport	Kr.	
				62,050:	—
Bygget	med förbindelseledning	till Halmstad	»	3,650:	—
Skönnerud	»	» Åmot	»	4,600:	—
Järnbrott	»	» Göteborg	»	1,400:	—
Björboholm	»	»	»	4,500:	—
Hofslätt	»	» Jönköping	»	1,400:	—
Ölme	»	» Kristinehamn	»	1,900:	—
Härened	»	» Lidköping	»	1,500:	—
Sollum	»	» Lilla Edet	»	2,350:	—
Sjötorp	»	» Mariestad	»	4,400:	—
Brålanda	»	» Vänersborg	»	4,300:	—
Ånimskog	»	» Åmål	»	3,200:	—
Årjeng och	}	Årjeng—	}	13,000:	—
Töcksfors					
Sillerud och	» förbindelseledningar	Årjeng och	}	4,650:	—
Holmedal					
Floda	» förbindelseledning	» Lerum	»	1,500:	—
Vaggeryd	»	» Jönköping	»	5,200:	—
Tvååker	»	» {Varberg och	}	4,800:	—
		Falkenberg			
Linnebäck	»	» Bofors	»	2,800:	—
Forssjö	»	» Katrineholm	»	1,600:	—
Pålsbo	»	» Mjölby	»	2,750:	—
Nykyrke	»	» Motala	»	2,550:	—
Vadbo	»	» Strängsjö	»	3,500:	—
Rosenfors	»	» Hultsfred	»	2,200:	—
Flisby	»	» Nässjö	»	1,100:	—
Järlåsa	»	» Åland	»	3,550:	—
Storängen	»	» Stockholm	»	6,000:	—
Alfta	»	» Bollnäs	»	2,400:	—
Gagnef	»	» Falun	»	8,650:	—
Floda, Björbo	} »	» Gagnef	»	11,500:	—
och Nås					
Linghed	»	» Svärdsjö	»	2,500:	—
Sågmyra	»	» Falun	»	2,900:	—
Via	»	» Hudiksvall	»	1,950:	—
Mässbacken	} »	» Orsa	»	3,900:	—
och Furudal					
Storsand	»	» Edefors	»	1,400:	—

 Transport Kr. 185,650: —

		Transport Kr.	185,650: —
Bygdeå	med förbindelseledning till Sikeå	»	2,300: —
Håssjö	» » » Ragunda	»	1,900: —
Hammarstrand och Ammer	} med förbindelse- ledningar till	} Ragunda—Stugun » —Hammarstrand » —Ammer	} » 10,200: —
Mellansel och Björna			
Vähle	» » » Bodsjö	» » 2,900: —	
Lillsjöholm, Skärvången, Häggsjö och Hotagen	} » » »	} {Föllinge— Hotagen }	} » 14,400: —
Offerdal			
Mårdsjön och Skyttmon	} » » »	» Stugun	» 7,600: —
Klöfsjö			
Vigge och Köfra	} » förbindelseledningar	» {Svenstavik— Hofverberg Hofverberg— Köfra }	} » 2,000: —
Husås			
Rödön	» » » Krokomb	» » 2,300: —	
Sikås	» » » Hammerdal	» » 1,500: —	
Gåxsjö	» » » Sikås	» » 1,300: —	
Klocke	» » » Änn	» » 1,200: —	
Åre	} afsedd att intagas såsom mellanstation å } befintliga ledningen Östersund—Storlien		» 800: —

Anläggning af förbindelseledningar:

Hörby—Hör	Kr.	600: —
Hälsingborg—Bjuf	»	1,340: —
» —Åstorp	»	1,670: —
» —Kattarp	»	830: —
Efveröd—Degeberga	»	800: —
Malmö—Käflinge	»	1,700: —
» —Teckomatorp	»	2,150: —

Transport Kr. 254,040: —

	Transport	Kr.	254,040: —
Simrishamn—Smedstorp	»		1,200: —
Ljungby—Strömsnäs bruk	»		8,700: —
Landskrona—Svalöf	»		1,900: —
Malmö—Oxie	»		1,100: —
Halmstad—Oskarström	»		1,200: —
Halmstad—Hälsingborg	»		23,350: —
Hälsingborg—Ängelholm	»		1,900: —
Malmö—Eslöf	»		2,000: —
» —Lund—Eslöf	»		2,100: —
» —Hälsingborg	»		16,100: —
Lilla Edet—Lödöse	»		1,050: —
Lysekil—Tossene	»		6,000: —
Uddevalla—Grebbestad	»		15,000: —
Vänersborg—Åmål	»		24,000: —
Karlstad—Seffle	»		17,100: —
Arvika—Årjeng—Bengtsfors	»		31,000: —
Halmstad—Värnamo	»		27,400: —
Eskilstuna—Rekarne	»		1,200: —
Hultsfred—Mariannelund	»		2,200: —
Norrköping—Kolmården	»		1,400: —
Visby—Barlingbo	»		200: —
Bjerges—Hemse	»		1,900: —
Fjugesta—Vretstorp	»		4,300: —
Köping—Arboga	»		1,400: —
Linköping—Kisa—Vimmerby ...	»		10,500: —
Nyköping—Gnesta	»		3,020: —
Gnesta—Flen	»		2,950: —
Norrtälje—Svanberga	»		680: —
Svanberga—Norrby	»		660: —
Norrby—Ortala	»		1,450: —
Häfverö—Ortala	»		1,500: —
Stockholm—Bogesund	»		2,700: —
» —Älfsala	»		3,310: —
» —Älfsjö	»		480: —
» —Grillby	»		5,200: —
» —Knifsta	»		2,700: —
» —Lindholmen	»		2,390: —
» —Nynäshamn	»		3,300: —

 Transport Kr. 488,580: —

	Transport	Kr.	488,580: —
Stockholm—Skuru	»	430:	—
» —Sundbyberg	»	240:	—
» —Södertörns villastad	»	600:	—
» —Tumba	»	1,200:	—
» —Tynningö	»	3,970:	—
» —Södra Ljusterö—Svartsjö	»	2,800:	—
Södertälje—Pilkrog	»	1,000:	—
Almunge—Faringe	»	510:	—
Enköping—Strängnäs	»	6,350:	—
Stockholm—Furusund	»	7,050:	—
» —Krylbo	»	37,200:	—
» —Saltsjöbaden (2 ledningar)	»	1,760:	—
» —Södertälje	»	5,600:	—
» —Uppsala	»	3,800:	—
Södertälje—Gnesta	»	1,800:	—
Västerås—Enköping	»	1,000:	—
Ålfkarleö—Nöttö	»	900:	—
Delsbo—Friggesund	»	1,300:	—
Ljusdal—Färila	»	1,300:	—
» —Järfso	»	1,100:	—
Mora—Orsa	»	1,300:	—
Borlänge—Ludvika	»	3,400:	—
Falun—Leksand	»	4,100:	—
Nyland—Bollstabruk	»	700:	—
Skellefteå—Storkåge	»	2,000:	—
Ullånger—Salsåker	»	600:	—
» —Torrom	»	1,700:	—
Bräcke—Gällö	»	1,800:	—
Mattmar—Gärdsta—Kvittsle	»	1,400:	—
Backe—Hoting	»	2,800:	—
Umeå—Holmsund	»	1,800:	—
Gärdsta—Oviken	»	700:	—
Härnösand—Kramfors	»	8,400:	—
Örnsköldsvik—Umeå	»	28,000:	—

*Anläggning af kabelvägar samt utvidgning
af näten i:*

Halmstad	Kr.	14,000: —
Hälsingborg	»	22,000: —
	Transport	Kr. 663,190: —

	Transport	Kr.	663,190: —
Malmö	»		94,300: —
Kalmar	»		10,700: —
Göteborg	»		78,500: —
Jönköping	»		12,800: —
Linköping	»		14,900: —
Stockholm	»		143,360: —
Hudiksvall	»		19,950: —
Söderhamn	»		10,000: —
andra orter i riket:	»		83,330: —

*Anordnande af nya abonentledningar vid förut
befintliga nät:*

inom I distriktet	Kr.	120,000: —	
» II	»	170,000: —	
» III	»	100,000: —	
» IV	»	220,000: —	
» V	»	95,000: —	
» VI	»	90,000: —	Kr. 795,000: —
oförutsedda arbeten	»	73,970: —	
			<u>Summa kronor 2,000,000: —.</u>

På grund häraf har telegrafstyrelsen hemställt, att Eders Kungl. Maj:t täcktes bereda telegrafstyrelsen utväg att för fortsatt utveckling af statens telefonväsende erhålla ytterligare lån till belopp af 2,000,000 kronor för år 1905 att i mån af behof och efter Eders Kungl. Maj:ts pröfning ställas till telegrafstyrelsens förfogande, med skyldighet för telegrafverket att därå erlägga ränta och göra afbetalningar, på sätt Eders Kungl. Maj:t kan finna godt föreskrifva.»

I fråga om de lån, telegrafstyrelsen hittills erhållit för telefonväsendet, får utskottet meddela, att styrelsen under åren 1883—1891 i *statskontoret* lyftat .....

.....	kronor	1,430,000: —
och däraf under åren 1883—1904 återbetalt ..	»	1,255,000: —
återstod	kronor	175,000: —

samt att styrelsen under åren 1891—1904 från	
<i>riksgäldskontoret</i> erhållit	kronor 16,745,000: —
och däraf under åren 1893—1904 återbetalt	» 8,550,000: —
återstod	kronor 8,195,000: —

Vid den af Kungl. Maj:t nu gjorda framställningen har utskottet icke haft något att erinra, och får utskottet därför hemställa,

att Riksdagen må bemyndiga riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende i afseende å lokala telefontät med förbindelseledningar ett lånebelopp för år 1905 af 2,000,000 kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kungl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakas riksgäldskontoret, inom tjugu år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel därtill lämna tillgång, dock så, att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas.

Stockholm den 14 mars 1905.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.

Herr *H. Andersson* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i detta ärendes behandling inom utskottet.